

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Grafl-Fülöp Gyöngyi ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Feldmájer Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. április 21-én kelt 8.G.41.379/2004/115. számú ítélete ellen a felperes részéről 116. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 900.000 (kilencszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### Indokolás

A felperes 2004. október 12-én beérkezett keresetében előadta, hogy jogelődje, a ... AG. és az alperes 2003. április 8-án 90.000 mérőtonna mennyiségű búza, illetőleg kukorica fuvarozására szerződést kötött (F/2), melynek alapján az ..., a ..., a ..., a ... és a ... számú uszály a kiállított fuvarlevelek (F/3-7) szerinti mennyiségű kukoricát fuvarozott ...ról, illetőleg ...ról a romániai ...ba, ahová a szállítmány egy része romlottan érkezett. A felperesi jogelőd megbízásából a ... Ltd. 2003. október 13-án megtekintette az árut és mintát vett, majd 2003. október 23-án átrakási és kiszolgáltatási jegyzőkönyv felvételére került sor (F/8-9); az ... számú uszályból 371.170, a ... számú uszályról 570.240, a ... számú uszályról 596.240,

mindösszesen 1.510.650 kg áru tengeri hajóra történő átrakására nem került sor, mert ez a mennyiség a fuvarozás tartama alatt megromlott. A kár megtérítésétől az alperes elzárkózott, a felperesi jogelőd felé biztosítóként a felperes állt helyt, így az alperessel szembeni közvetlen igényérvényesítésre jogosult.

A felperes a per során pontosított keresetében - hivatkozva arra, hogy a jogelődje és az alperes közötti jogviszonyra nem a 2003. április 8-i szerződés, hanem az F/28 sorszám alatti e-mail vonatkozik - 182.983,92 euró és annak 2003. október 23-tól járó, az osztrák jog szerinti törvényes késedelmi kamata, vagy a devizában történő marasztalás lehetőségének a hiánya esetén 48.058.869,74 forint és annak 2003. október 23-tól a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt, elsődlegesen az alperes Ptk. 501. §-a szerinti fuvarozói kárfelelősségét állítva. Másodlagosan - amennyiben szállítmányozási szerződés jött volna létre - az alperes kárfelelősségét arra alapította, hogy egyfelől nem gondos szállítmányozóként járt el, mert elmulasztotta a Ptk. 517. § (1) bekezdése szerinti, fuvarozóval szembeni megrendelői igényérvényesítést, harmadlagosan hivatkozott arra, hogy nem kellő gondossággal járt el a fuvarozó kiválasztása során. Utóbbit támasztja alá az F/36 sorszámú irat, amelyben az alperes elismerte, hogy az általa igénybe vett fuvarozó kártérítést nem tud fizetni, emellett a cégről évek óta nem tud használható információval szolgálni, illetőleg sikertelen volt a kapcsolattvételi kísérlet a peres eljárás alatt is.

Kérte továbbá az alperest marasztalni a választottbírósi eljárással kapcsolatban felmerült költsége megfizetésére, kártérítés jogcímén: 2.500 euró ügyvédi munkadíjra, annak 2005. május 17-től a kifizetésig járó, osztrák jog szerinti törvényes késedelmi kamata, 1.537.882 forint választottbírósi díj, annak 2004. december 1-től járó, és 1.522.882 forint visszatérített választottbírósi díj, annak 2004. december 1-től 2006. január 15-ig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt. Ezen kereseti kérelme körében arra hivatkozott, hogy választottbírósi eljárást kezdeményezett az alperessel szemben, ennek során nyilatkozattételre hívta fel (F/18), hogy elfogadja-e a választottbírósi eljárást, igenlő válasz esetén, alávetés okán a választottbírósi hatáskörrel rendelkezett volna az eljárás lefolytatására. Az alperes a nyilatkozattételt elmulasztotta, ezen jogellenes magatartása - mely sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdésében és 277. § (4) bekezdésében foglaltakat - indokolatlan költséget okozott a felperesnek.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a követelés jogalapjának és az összegének bizonyítottsága hiányában a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperesi jogelőddel 2003. április 8-án keretszerződést kötött - melynek része a Bratislavai Egyezmény -, ennek alapján a saját fuvarszközével történő fuvarozás esetén fuvarozóként járt volna el, vagy szállítmányozóként más fuvarozót vehetett igénybe. A felperes által a jogviszony alapjaként megjelölt 2006. június 12-i e-mail a fenti keretszerződésen alapult, s tekintve, hogy az árut nem a saját fuvarszközével fuvarozta, hanem azzal a ... Kft.-t bízta meg szállítmányozóként, közte és a felperesi jogelőd között szállítmányozási szerződés jött létre, így a fuvarozói kárfelelősség nem terhelheti. Állította, a felperesi jogelőd tisztában volt azzal, hogy a tényleges fuvarozást melyik cég végzi, a fuvarozás során felmerült körülményekről

folyamatosan tájékoztatást adott, a felmerült kárigényt a fuvarozó felé haladéktalanul továbbította, felé kárszámlát állított ki, és többször felszólította a kárrendezésre - eredménytelenül -, emellett felhívta a felperesi jogelőd figyelmét az egyik konvoj zár alá vétele szükségességére. Álláspontja szerint a felperesi jogelőd, illetőleg a felperes az igényérvényesítéshez szükséges tájékoztatást megkapta, valamennyi lényeges adat, információ birtokában volt, ezt igazolják a 26/A/2-A/7 sorszám alatt csatolt iratok, így akár pert is indíthatott volna a fuvarozó ellen.

Vitatta, hogy a fuvarozó kiválasztása során nem megfelelő gondossággal járt volna el; a ... Kft. a szerződéskötéskor az alperes számára előzetesen ismert piaci szereplő volt, a tulajdonosi köre, a jegyzett tőkéje a teljesítéshez kellő garanciának tűnt, továbbá a szerződésük tartalmazta mindazokat a feltételeket, amelyek az alperes és a felperesi jogelőd közötti szerződés tárgyát képezték. Tudomása szerint az alacsony vízállás miatt kényszerültek a szállító járművek megállni, ezzel okozati összefüggésben károsodhatott az áru.

A követelés összegét arra hivatkozással vitatta, hogy a becsatolt okiratok a kárösszeget kétségmentesen nem támasztják alá; az alperesnek nem volt módja részt venni a kárfelmérésben.

A választottbírói eljárással kapcsolatban felmerült költségek elutasítását annak okán kérte, hogy az eljárás megindítása a felperes saját döntése volt, az alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, így a költségek kárként nem háríthatók át.

Az elsőfokú bíróság 2009. április 21-én kelt 8.G.41.379/2004/115. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.200.000 forint ügyvédi munkadíjat.

A rendelkezésre álló okiratok és a lefolytatott tanúbizonyítás alapján az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy az alperes és a felperesi jogelőd között 2003. április 8-án keretszerződés jött létre, melyben a felperesi jogelőd az alperest mint hajótulajdonost, vagy szállítmányozót bízta meg 90.000 mt magyar ömlesztett búza és/vagy kukorica fuvarozásával, dunai és/vagy tiszai kikötőkből ...ba, 2003. április 1-je és 2003. december 31-e között. A keretszerződésben - többek között - az áru mennyiségét, minőségét, a berakodási és kirakodási kikötőket, a fuvardíjat, a díjfizetést, illetőleg az igényérvényesítés módját rögzítették. Megállapította, hogy a keretszerződés alapján az alperes vagy hajótulajdonosként, vagy szállítmányozóként teljesíthetett; amikor nem a tulajdonában lévő hajókkal végezte az áru továbbítását, szállítmányozóként járt el. Álláspontja szerint a 2003. június 12-i e-mail a keretszerződés alapján került megküldésre, ezt igazolja az is, hogy a keretszerződésbe foglalt feltételek nem kerültek rögzítésre, így a fuvardíj összege, illetőleg a fizetés feltételei. Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a keretszerződés alapján a jogviszony részét képezte a Bratislavai Egyezmény, nem nyert bizonyítást a felperes részéről, hogy a jogelődje azt nem ismerte. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a keretszerződés alapján kötött az alperes mint szállítmányozó fuvarozási szerződést a ... Kft.-vel, tekintve, hogy az árut nem maga fuvarozta, illetőleg annak továbbítására nem gyűjtőforgalomban került sor, nem ennek során keletkezett a kár, fuvarozói kárfelelősség nem terhelheti a Ptk. 520. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a Ptk. 517. §-a szerinti szállítmányozói kötelezettségének eleget tett, ennek során értékelte a 26/A/2, A/4, A/8, A/9, A/11 és A/33 sorszám alatt csatolt iratokat, azt, hogy a felperesi jogelőd kárigényét 2003. december 4-én haladéktalanul továbbította a fuvarozó felé, azt, hogy kárszámlát állított ki, továbbá többször bejelentette a kárigényt, illetőleg a kár kifizetésére a fuvarozót felszólította, emellett utalt arra is, hogy az alperes az eljárás során a fuvarozót perbe hívta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a fuvarozóval szembeni kárigény érvényesítése érdekében a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye szerint is eljár, emellett a felperesi jogelőd 2004. március 11-i levelében elismerte, hogy a keretszerződés az irányadó, és ekkor tájékoztatta az alperest arról, hogy a felperes biztosítóként helyt állt. A felperes a szállítmányozás, fuvarozás területén kellően tájékozott, így nem hivatkozhat arra, hogy a fuvarozói perlésre azért nem adott utasítást, mert nem volt erről a lehetőségről tudomása. Emellett az alperes 2004. május 2-án a jogi úton történő igényérvényesítésre felhívta a felperesi jogelőd figyelmét, így ezen jogi lehetőségről tudomással bírt, mindezek ellenére a felperesi jogelőd, illetőleg a felperes az alperesnek a ... Kft. perlésére utasítást nem adott.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes kellő gondossággal járt el a fuvarozó kiválasztása során; a ... Kft. jegyzett tőkéje 2003. október 6-án 210.000.000 forint volt, és az alperesi alkalmazottak tanúvallomása szerint nem merült fel olyan körülmény, amiből következtetni lehetett volna arra, hogy a fuvarozásra nem képes. Utalt arra is, hogy a ... Kft.-vel kötött keretszerződésben az alperes ugyanazokat a szerződési feltételeket rögzítette, amelyeket vele szemben a felperesi jogelőd támasztott, így a Ptk. 515. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségét nem szegte meg.

A választottbírósági eljárással felmerült költségek vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes döntött az igényérvényesítés ezen módja mellett, a költségeket a kárfelelősség törvényi tényállási elemei hiányában nem háríthatja át az alperesre, aki jogellenes magatartást nem tanúsított.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, keresetének történő helytadást kért. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság anélkül állapította meg, hogy a felek között létrejött keretszerződés alapján ment végbe a fuvarozás, hogy a keretszerződés hatályát alátámasztó bizonyíték rendelkezésre állna. Az, hogy az e-mailből hiányzott az egységár és a számlázási megállapodás, nem kellő bizonyíték; a számla szerint 12,25 USD, a keretszerződés szerint 14 és 17 USD volt az egységár, a fizetési megállapodás pedig szükségtelen, maga a teljesítés is bizonyítja az ügyletet. A felperes vitatta a keretszerződés alkalmazhatóságát, az alperes nem bizonyította, hogy a tárgybeli mennyiség a szerződéses össz mennyiségbe beletartozott volna.

Amennyiben mégis a keretszerződés lenne irányadó a felek jogviszonyára, kiemelte, hogy a választás lehetősége csak a jogviszony létrejötte előtt és nem utólag állt fenn a pozícióra, tekintve, hogy ez lényeges szerződési elem, arról csak előre lehetett megállapodni, utólagos választásra felhatalmazást az okirat nem tartalmaz, az alperes nem igazolta, hogy a szerződéses pozícióját előre meg kívánta volna határozni.

Tévesen tulajdonított az elsőfokú bíróság jelentőséget annak, hogy a fuvarszköz kinek a tulajdonában áll; a fuvarszköz birtoklása, tulajdonlása ugyanis önmagában nem határozza meg a jogi pozíciót, bárki elvállalhat fuvarozást fuvarszköz birtoklása, tulajdonlása nélkül is, a fuvarozás ugyanis konszenzuális jogügylet.

Az alperes nem bizonyította, hogy a Bratislavai Egyezményt a felperes jogelődje ismerte volna, annak átadása igazolása elmaradt, az elsőfokú bíróság tévesen telepítette a bizonyítási terhet.

A szállítmányozói igényérvényesítés vizsgálata körében az bírt jelentőséggel, hogy a szállítmányozó a szakember, neki kell felhívnia a megbízó figyelmét mindazokra a körülményekre, amelyek az igényérvényesítés szempontjából lényegesek, különösen akkor, ha a megbízó külföldi és nem szakember. Önkényes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felperes biztosítóként kellően tájékozott a szállítmányozásban, ezt alátámasztó körülményt egyébként az ítélet indokolása sem tartalmaz. A rendelkezésre álló levelezés éppen azt támasztja alá, hogy a felperes nem volt tisztában a magyar jogrendszerrel, a perlésre való felhívásnak konkrétan és világosnak kell lennie, ezt nem pótolja az, hogy az alperes zár alá vételt javasolt.

Fenntartotta azon álláspontját, hogy a fuvarozót nem kellő gondossággal választotta ki az alperes, nemcsak a társaság jegyzett tőkéjének van jelentősége, hanem értékelni kellett volna azokat a körülményeket is, amelyek lehetetlenné tették az alperes számára a saját partnere elérését, mindez azonban figyelmen kívül maradt. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a választottbírói kikötés nem volt megfelelően pontos, így az alperes az együttműködési kötelezettségét sértette meg azzal, hogy nyilatkozatot felhívás ellenére erre vonatkozóan nem tett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett kellően eleget, nem jelölte meg, hogy a felperes érvei közül melyeket fogadta el, és melyeket mellőzte, illetőleg az alperes ellentmondásos érveit miért fogadta el.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogügylet alapja a felek közötti 2003. április 8-i keretszerződés; ezen megállapodás úgy rendelkezik, hogy az alperes az ügyletben hajótulajdonosként, vagy szállítmányozóként fog szerepelni, ez a szerződés fejrésében és annak szövegében egyaránt benne van. A felperes nem jelölt meg olyan szabályt, amely kizárná azt, hogy a felek milyen tartalmú szerződést kössenek; joguk volt abban megállapodni, hogy a jogviszony fennállása alatt az alperest megilleti a választás joga. Helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a perbeli fuvarozás során az alperes szállítmányozóként járt el. Helytálló az elsőfokú bíróság okfejtése a Bratislavai Egyezmény alkalmazhatósága vonatkozásában is, a bizonyítási teher a felperest terhelte, hiszen a szerződés szövegében az egyezmény megjelölésre került, és az egy olyan nyilvános szabályrendszer, amely mindenkinek a rendelkezésére áll. Álláspontja szerint a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye az okirati bizonyítékokat alátámasztotta, az elsőfokú bíróság mindezek alapján helytállóan vont következtetést arra, hogy az alperes az igényérvényesítési kötelezettségét nem szegte meg, emellett helyesen értékelte a 2004. március 11-i és 2004. május 2-i levélben foglaltakat. Iratellenes az a fellebbezési hivatkozás,

hogy az elsőfokú bíróság a kiválasztott fuvarozó esetében csak a jegyzett tőkét vizsgálta volna, hiszen a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye kellően alátámasztotta, hogy a szerződéskötést megelőzően megvizsgálták a hajóállományt, személyesen vették fel a kapcsolatot a cég vezetőivel, a fuvarozó nem csak ismert piaci szereplő volt, hanem korábban együttműködött az alperessel. Változatlanul fenntartotta jogi érvelését a választottbírói költségek kárként történő átháríthatósága hiányára vonatkozóan; a bírói út igénybevétele a Ptk. 7. §-a alapján mindenki számára nyitva áll, a választottbírói eljárást a felperes saját döntése alapján indította, és nem jelölte meg, hogy ennek kapcsán az alperest mennyiben terheli jogellenes magatartás. Utalt arra, a felperes maga is úgy értékelte, hogy a keretszerződés választottbírói eljárásra vonatkozó kikötése nem kellően pontos, ennek ellenére az eljárás megindítása mellett döntött. A téves eljárás-megindítást a választottbírói eljárás értékelte, és ennek megfelelően állapította meg a költségfizetési kötelezettségét.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte, hogy a jogorvoslati perköltség összege arra figyelemmel kerüljön megállapításra, hogy több mint 50.000.000 forint a pertárgy értéke, az elsőfokú bíróság indokolatlanul alacsony összegben állapította meg a felperest terhelő perköltségfizetési kötelezettséget, kérte a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazását, ennek megfelelően a felperes 1.300.000 forint + ÁFA jogorvoslati perköltség megfizetésére kötelezését.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli ügyletkötésre a 2003. április 8-i keretszerződés alapján adott eseti, a felperesi jogelődötől származó megrendelés alperes általi, 2003. június 12-i visszaigazolásával került sor; a szerződő felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerint minősülő szállítmányozási jogviszony jött létre; nem osztja a Fővárosi Ítéltábla a felperes keretszerződéstől független, önálló fuvarozási szerződés megkötésére vonatkozó álláspontját.

A felperesi jogelőd a megrendelést a keretszerződésben meghatározott időszak alatt, az ott meghatározottal azonos tárgyban, kukorica folyami úton történő továbbítására adta, arra vonatkozóan nem merült fel peradat, hogy a megrendelésben szereplő mennyiség bármely okból nem tartozna a keretszerződésben meghatározott teljes mennyiségbe, esetleg azon felüli lenne.

Az eseti megrendelés és a keretszerződés fentiek szerinti kapcsolódását nem rontja le a fellebbezésben hivatkozott - alacsonyabb ár alkalmazására vonatkozó - egységár-eltérés; az alperes az egyoldalú eltérésre jogosult volt, figyelemmel arra, hogy a keretszerződéses ártól lefelé, a felperesi jogelőd javára tért el, amikor a számlázás során alacsonyabb díjat számított fel.

Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a keretszerződésben foglaltakat akként, hogy az alperes fuvarozóként vagy szállítványozóként járhatott el, ekörbeni jogi okfejtését a Fővárosi Ítéltábla - a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel - az alábbiak szerint egészíti ki.

A keretszerződésből kitűnően az alperestől igényelt szolgáltatás adott időszakban, meghatározott mennyiségű áru hajón történő továbbítása. Azt, hogy a keretszerződésben konkrétan még meg nem határozott fuvarfeladatot az alperes fuvarozóként vagy szállítványozóként teljesítheti, előre nem rögzítették, erre a megállapodás keretjellegeből adódóan, a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt szerződési szabadság elvéből is következően, lehetőségük volt.

Az, hogy az alperes nem a keretszerződés megkötésekor, hanem a konkrét fuvarfeladat ismeretében volt jogosult a fuvarozás és a szállítványozás jogi konstrukciója közül választani, utóbbit nem teszi utólagossá, a szerződéses pozícióját ugyanis a konkrét fuvarfeladat elvállalására vonatkozó jognyilatkozata megtevételekor, a teljesítés megkezdése előtt, előre kellett meghatároznia.

Az alperes eljárása a fentieknek megfelelt; a felperesi jogelőd keretszerződésen alapuló perbeli, konkrét fuvarmegrendelését 2003. június 12-én szállítványozóként igazolta vissza, ez ellen a felperesi jogelőd kifogást nem emelt, a fuvarleveleket a vele közölt adatoknak megfelelően kitöltötte, és a rakományt a kijelölt fuvareszközökre felrakta.

A felperes fuvareszközök tulajdonlásával kapcsolatos fellebbezési okfejtése általános esetre helytálló; a fuvarozási jogviszony létrejöttét valóban nem zárja ki az, ha a fuvarozó az általa igénybe vett fuvareszköznek nem a tulajdonosa.

A perbeli esetben azonban az alperes a fuvarozáshoz rendelkezésre álló, kiállítható fuvareszközhöz való tulajdoni viszonya alapján határozta meg a szerződéses pozícióját, ezen megállapításra az elsőfokú bíróság ... , ... és ... e körben tett egyező, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint értékelt tanúvallomása alapján helytállóan jutott.

A tanúk egyezően nyilatkoztak arról, hogy az alperes fuvarozást csak saját fuvareszközzel végzett, idegen fuvareszköz igénybevételekor szállítványozóként járt el, azt, hogy melyik eset állt fenn, a felperesi jogelődnek a kiállított fuvareszköz nominálása során alkalmazott betűjelekből, az MHRT rövidítés feltüntetéséből vagy hiányából kellett tudnia.

Azzal, hogy a fentiekkel a felperesi jogelőd tisztában volt, alátámasztja ... tanú azon vallomása, miszerint a felperesi jogelőddel az alperesnek jó kapcsolata volt, részükre sokat fuvaroztak, ... tanúvallomása igazolta, hogy ... a felperesi jogelődöt a kiállított járművekről előzetesen tájékoztatta, csak ezt követően került sor a szerződéskötésre.

Ezen tanúvallomásokkal összhangban áll az alperes 2003. június 12-i írásbeli visszaigazolása, mely a várhatóan kiállításra kerülő fuvareszközök konkrét adatait tartalmazta, az MHRT betűjel hiányából a felperesi jogelőd idegen szállítóeszközök

igénybevételére, az alperes szállítványozói közreműködésére vonatkozó következtetést.

A keretszerződésben felhívott, az elsőfokú bíróság által vizsgált Bratislavai Egyezmény vonatkozásában rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, mivel a perbeli jogügylet szállítványozásnak minősült, a fuvarozási jogviszony esetére alkalmazandó szabályrendszer a jogvita elbírálása során nem irányadó, így szükségtelen annak a vizsgálata, hogy az a szerződés részévé vált-e, ezért a felperes ekörbeni fellebbezési érvelése sem foghat helyt.

Mindezekre figyelemmel helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperesi jogelőd és az alperes között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítványozási szerződés jött létre, és a Ptk. 520. § (2) bekezdésébe foglalt jogszabályi feltételek teljesülése hiánya okán a Ptk. 501. §-a szerinti fuvarozói kárfelelősség nem terhelheti.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű, Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő értékelése alapján állapította meg, a felperes nem igazolta az alperes szállítványozói kárfelelősségét megalapozó mulasztását; sem a Ptk. 517. § (1) bekezdése szerinti igényérvényesítési kötelezettség megszegését, sem a Ptk. 515. § (1) bekezdésében foglaltak megsértését, ezen belül a fuvarozó gondatlan kiválasztását.

A Ptk. 517. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére alapított igény elutasítása körében a felperes a fellebbezésében a rendelkezésre álló levelezés téves értékelésére alaptalanul hivatkozik, osztja a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság okiratok körében elfoglalt jogi álláspontját és rámutat arra, hogy a követelés az alábbi okiratokban foglaltakra figyelemmel sem helytálló.

A felperesi jogelőd 2003. november 7-én kelt levelében közölte a károsodott áru mennyiségét, az árukár összegét, és az alperest hajótulajdonosként kérte a követelés kifizetésére, vagy a kárösszeget fedező bankgarancia nyújtására. Ennek alapján az alperes haladéktalanul azonos tartalmú felhívást közölt a ... Kft.-vel, mely 2003. november 13-i válaszában, vis maior fennállására hivatkozva, a kárigényt elutasította. Azt, hogy a ... Kft. ezen álláspontjáról a felperesi jogelőd haladéktalanul értesült, továbbá azt, hogy az alperes tájékoztatása alapján már ekkor tisztában volt azzal, hogy a fuvarozást a ... Kft. végezte, bizonyítja a 2003. november 13-i és 2003. november 19-i levele; az előbbiben kérte a ... Kft. tájékoztatását az álláspontjáról, a rakomány várható értékesítéséről - ennek az alperes a 2003. november 14-i levelével eleget tett -, az utóbbi levélben pedig - többek között - közölte, hogy nem fogadja el a tulajdonosok felelősség alóli kibújását, változatlanul a tulajdonosokat tartotta felelősnek a bekövetkezett kárért. Erről az alperes a ... Kft.-t 2003. november 19-én kelt levelével tájékoztatta, 2003. november 26-án kelt levelében ismételten felhívta a felperesi jogelőd figyelmét arra, hogy a kárért a ... Kft. felelős, akit 2003. november 23-án kelt levelében ismételten felhívott bankgarancia nyújtására, vagy a kárösszeg kifizetésére.

A felperesi jogelőd 2003. december 3-án kelt levelében - a fentiek ellenére ismételtén - az alperest szólította fel a kárösszeg kifizetésére, a felperesi jogelőd és az alperes ezt követő levelezéséből kitűnően a kárért felelős személy körében kialakult eltérő jogi álláspontjuk nem közeledett; a felperesi jogelőd kizárólag az alperestől várta a kára megtérítését, annak ellenére, hogy az alperes a 2004. május 2-i - elsőfokú bíróság által helytállóan értékelt - levelében változatlanul a ... Kft. mint fuvarozó kárfelelősségét állította, és tájékoztatta a vele szembeni jogi úton történő igényérvényesítés szükségességéről. Az alperes a 2004. június 16-i levelében részletes előadást tett a szállítmányozói eljárása megfelelőségére; a 2004. június 17-i felperesi válaszlevél - hivatkozva arra, hogy a károsult és a hajótulajdonos között nincs szerződéses kapcsolat - változatlanul az alperes közvetlen kárfelelősségére tett megállapítást.

A fenti okirati bizonyítékokban foglaltakra is figyelemmel helytállóan vont következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes szállítmányozóként a felé bejelentett kárigényt a fuvarozó felé késlekedés nélkül továbbította, a kárszámla kiállításával és a fizetési felszólításokkal vele szemben a követelés érvényesítését megkísérelte, emellett a felperesi jogelődöt és a felperest egyaránt tájékoztatta arról, hogy az árukárért szállítmányozóként nem felel, kárfelelősség a ... Kft. fuvarozót terheli, ennek ellenére perlési utasítást nem kapott.

Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felperes 2004. október 12-i perindításakor a fuvarozóval szembeni igényérvényesítésre nyitva álló, a Ptk. 504. § (3) bekezdése szerinti egyéves határidő - az egyes felszólításoktól függetlenül sem - még nem telt el, figyelemmel arra, hogy a küldemény kiszolgáltatására 2003. október 23-án felvett jegyzőkönyvvel került sor.

Helyes megállapításra jutott az elsőfokú bíróság a fuvarozó gondos kiválasztása körében is; az alperes eljárása a fuvarozási szerződéskötéskor fennálló és nem az azt követően bekövetkező körülmények figyelembevételével értékelendő, így az, hogy a per alatt a fuvarozóval történő kapcsolatfelvétel, illetőleg a perbehívása nem járt eredménnyel, figyelmen kívül marad.

Az elsőfokú bíróság helytállóan azt vizsgálta, hogy az alperesnek a 2003. május 13-i fuvarozási szerződéskötéskor - kellő gondosság mellett - mire kellett figyelemmel lennie; a lefolytatott tanúbizonyítás kellően alátámasztotta, hogy az alperes a vele korábban üzleti kapcsolatban álló, számára ismert piaci szereplőt választott, akinek a teljesítőképessége a cégadatok, a cégvezetők ismerete okán nem volt kétséges, továbbá helyesen vette figyelembe azt is, hogy a fuvarozási szerződés a felperesi jogelőd - alperes által továbbított - igényeit teljeskörűen tartalmazta.

Az alperes által a fuvarozás során javasolt zár alá vételnek biztosítéki szerepe lett volna, emellett a fuvarozó a kár megfizetése alól a mentesülésére, és nem fizetőképessége hiányára hivatkozással zárkozott el.

Nem osztja a Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezési okfejtését a választottbírósági eljárással kapcsolatos költségek érvényesíthetőségére; az

elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes jogellenes magatartást nem tanúsított, a hiányolt nyilatkozattétel elmulasztása a részéről nem értékelhető a választottbíróági eljárás elfogadásának, ezért annak kezdeményezéséről a felperes a saját kockázatára döntött, így számolnia kellett a perindítás esetleges sikertelenségéből adódó költségekkel.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállás megállapítására, illetőleg jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes jogorvoslati perköltsége megfizetésére, melyet a pertárgyérték és a kifejtett ügyvédi tevékenység együttes értékelésével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával, mérlegeléssel állapított meg, akként, hogy annak összege az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2009. november 10.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,  
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,  
bíró